

De minister van Veiligheid en Justitie
Mr. I.W. Opstelten
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Datum

29 februari 2012

Kenmerk

B 2.1.11/002827/2014/JT

Uw kenmerk

5716369/11/6

Onderwerp

wetsvoorstel Wijziging van het Wetboek van Strafrecht, het Wetboek van Strafrecht BES, en enkele andere wetten in verband met de strafbaarstelling van het financieren van terrorisme (strafbaarstelling financieren terrorisme)

Geachte heer Opstelten,

Bij brief van 15 november 2011 met kenmerk 5716369/11/6 heeft u de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak (NVvR) verzocht advies uit te brengen over het daarbij gevoegde wetsvoorstel houdende de strafbaarstelling van het financieren van terrorisme. De NVvR heeft met belangstelling kennis genomen van het wetsvoorstel en de daarbij behorende toelichting. Hieronder treft u aan het advies van de NVvR, dat is voorbereid door leden van de vereniging en vastgesteld door de Wetenschappelijke Commissie van de NVvR.

Aard en strekking wetsvoorstel

Volgens de memorie van toelichting strekt dit wetsvoorstel tot het opnemen van een autonome strafbaarstelling van het financieren van terrorisme in het Wetboek van Strafrecht. De reden hiervan is dat de Financial Action Task Force (Hierna: FATF) in het evaluatierapport over Nederland, dat verscheen in 2010, kritiek heeft geuit op de wijze van strafbaarstelling van terrorisme in Nederland. In het wetsvoorstel is ook een separate strafbaarstelling van het financieren van terrorisme in het Wetboek van Strafrecht BES opgenomen.

Commentaar op het wetsvoorstel en memorie van toelichting

Het voorgestelde artikel 421 van het Wetboek van Strafrecht, waarin de financiering van terrorisme strafbaar wordt gesteld, vereist bij het door een dader verrichten van financieringshandelingen, opzet op het plegen van een terroristisch misdrijf, dan wel het voorbereiden of het vergemakkelijken daarvan. De NVvR is van mening dat overtreding van het voorgestelde artikel 421 van het wetboek van Strafrecht vaak veel moeilijker bewijsbaar zal zijn dan overtreding van de sanctiewet. Voor overtreding van de Sanctiewet is namelijk slechts vereist dat opzettelijke financieringshandelingen worden verricht ten gunste van een persoon of groepering die op de sanctielijst staat.

Vanwege het hiervoor genoemde is de verwachting van de NVvR dat het voorgestelde artikel 421 van het Wetboek van Strafrecht in de Nederlandse praktijk weinig zal worden toegepast.

De NVvR heeft er begrip voor dat de minister door het standpunt van de FATF deze wijziging van het Wetboek van Strafrecht en het Wetboek van Strafrecht BES voorstelt, omdat internationale eenheid in toepasselijke wetteksten het internationale rechtshulpverkeer ten goede komt. Voor de nationale praktijk zijn, zoals gezegd, naar de mening van de NVvR echter geen voordelen van de voorgestelde wijziging te verwachten.

Op pagina 2 van de memorie van toelichting wordt gesteld dat in FATF-verband de verplichting tot strafbaarstelling van het financieren van terrorisme is opgenomen in Speciale Aanbeveling II inzake de bestrijding van het financieren van terrorismefinanciering van de FATF 2001 en dat deze Speciale Aanbeveling in dat verband aansluiting zoekt bij het VN Verdrag. Het VN Verdrag verplicht aldus in artikel 2, eerste lid, tot strafbaarstelling van "degene die met enig middel, rechtstreeks of onrechtstreeks, wederrechtelijk en opzettelijk fondsen verstrekt of vergaart enz. De NVvR adviseert de minister om bij dit wetsvoorstel aan te sluiten bij de formulering van het VN verdrag zowel wat betreft het gebruik van de term 'fondsen', waar in het wetsvoorstel wordt gesproken over 'middelen', als wat betreft de plaatsing van het begrip 'opzet' in de onderhavige bepaling. Op deze wijze zal het wetsvoorstel meer in lijn zijn met dit VN Verdrag.

Zaak Kadi

Ter zake de strafbaarstelling van het financieren van terrorisme wenst de NVvR tot slot nog te wijzen op een uitspraak van het Hof van Justitie van 3 september 2008 in de zaak Kadi, waar het ging om het bevriezen van tegoeden vanwege de VN-sanctielijst. Het verdient aanbeveling om bij dit wetsvoorstel nadrukkelijk te kijken naar de door het Hof van Justitie in die zaak geformuleerde waarborgnormen. Bij deze zaak ging het om de vraag naar de toelaatbaarheid van het maken van inbreuk op grondrechten, met name het eigendomsrecht en de rechten van de verdediging.

Het Hof overweegt in deze zaak dat de eerbiediging van mensenrechten een vereiste is voor de wettigheid van communautaire maatregelen en dat maatregelen die onverenigbaar zijn met de eerbiediging van deze rechten in de Europese Unie niet toelaatbaar zijn. Het Hof oordeelt dat de rechten van de verdediging, in het bijzonder het recht om te worden gehoord en het recht op een effectieve rechterlijke controle, in deze zaak niet zijn geëerbiedigd. Het Hof oordeelt voorts dat de bevrozing van de tegoeden een ongerechtvaardigde beperking van het eigendomsrecht van Kadi vormt. Om die redenen verklaart het Hof de verordening van de Raad nietig voor zover zij de tegoeden van betrokkene befrist.

Namens het bestuur van de NVvR,
de Wetenschappelijke Commissie

J. Silvis
voorzitter

